

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»

Відділення № 3 Бізнес-комунікацій, права та туризму
Циклова комісія «Суспільно-юридичних дисциплін»

ПОГОДЖЕНО

Заступник директора з навчальної роботи

 /Ніна ГРИШКО/
«29» 08 2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Заступник директора з навчально-методичної роботи

 /Альона ХЕБДА/
«29» 08 2024 р.

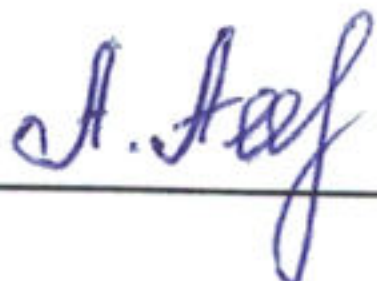
РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Основи правознавства»

Освітньо-професійна програма: «Журналістика»
Галузь знань: 06 «Журналістика»
Спеціальність: 061 «Журналістика»

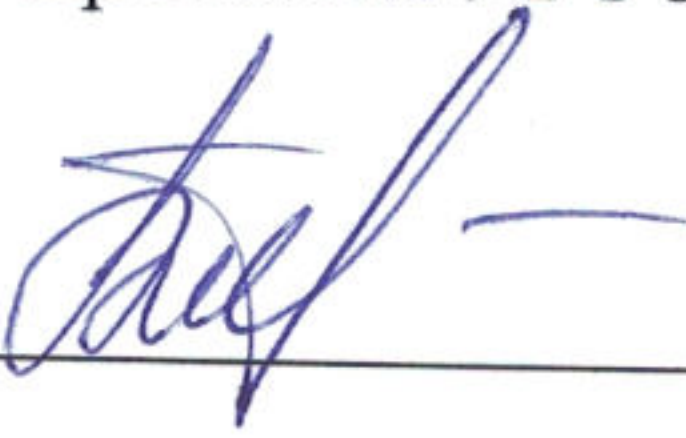
Форма навчання	Сем.	Усього (год./кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР/ КП	Форма сем. контролю
Денна	3	90/3	16	16	—	58		-	Залік

КИЇВ
2024-2025 н.р.

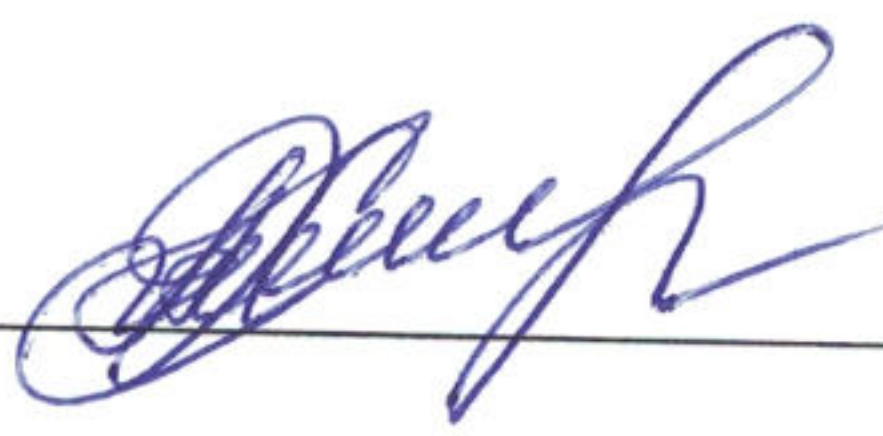
Робочу програму навчальної дисципліни «**Основи правознавства**» розроблено на основі освітньо-професійної програми «*Журналістика*», навчальних планів підготовки за денною формою навчання здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за спеціальністю 061 «*Журналістика*» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив
Викладач 2 категорії Анатолій ГАВРУТЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії Суспільно-юридичних дисциплін, протокол № 1 від «29» серпня 2024р.

Голова циклової комісії Валентина ПИСАРЧУК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від «29» 08. 2024 р.

Голова НМР Альона ХЕБДА

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
1.1 Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.....	4
1.2 Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.....	4
1.3 Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.....	5
1.4 Міждисциплінарні зв'язки.....	5
2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2.1 Зміст навчальної дисципліни.....	5
2.2 Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.....	6
2.3 Календарно-тематичний план.....	7
2.4 Перелік питань для підготовки до екзамену або підсумкової контрольної роботи.....	7
3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
3.1 Методи навчання.....	10
3.2 Рекомендована література (базова і допоміжна).....	10
3.3 Інформаційні ресурси в Інтернет.....	11
4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	11

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «*Основи правознавства*» розроблена на основі «Положення про навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни», затвердженого наказом директора від 20.03.2024 № 30-од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1 Місце, мета, завдання навчальної дисципліни

Місце навчальної дисципліни. є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі журналістики.

Метою викладання навчальної дисципліни є: сформувати у здобувачів освіти систему знань з теорії держави і права та його провідних галузей, правового регулювання економіки, юридичного забезпечення господарської діяльності.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- 1) ознайомлення студентів із загальнотеоретичними правовими поняттями та категоріями;
- 2) одержання знань про права, свободи і обов'язки громадян та їх закріплення в законодавстві, функції Президента України, повноваження Верховної Ради України, компетенцію Кабінету Міністрів України, завдання судової влади та інші питання конституційного права України;
- 3) опанування загальних положень про суб'єктів, об'єкти та зміст цивільних правовідносин, положень про право власності, правочини, зобов'язання, цивільно-правову відповідальність, основ спадкового права;
- 4) вивчення положень про трудові правовідносини, трудовий, колективний договір, працевлаштування громадян, правила внутрішнього трудового розпорядку тощо;
- 5) засвоєння основ соціального законодавства;
- 6) забезпечення належного рівня знань щодо сімейного права, взаємних прав та обов'язків подружжя, батьків та дітей;
- 7) оволодіння найважливішими категоріями і поняттями адміністративного права;
- 8) вивчення основних принципів та понять кримінального права;
- 9) формування навичок застосовувати набуті теоретичні знання на практиці, з метою забезпечення та захисту своїх прав та законних інтересів.

1.2 Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна

РН01. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

РН02. Знати та дотримуватися основних положень законодавства у сфері інформаційної діяльності та комунікацій.

РН03. Дотримуватися вимог стандартів під час створення журналістських матеріалів, рекламної та видавничої продукції

РН16. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва

1.3 Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна **Загальні компетентності (ЗК)**

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК08. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1. Здатність застосовувати нормативно-правові акти у сфері інформаційної діяльності, дотримуватися вимог чинних стандартів у процесі створення, виготовлення та поширення журналістських матеріалів, рекламної та видавничої продукції.

СК02. Здатність дотримуватися мовних норм сучасної української літературної мови, уміння виявляти закономірності функціонування української мови як державної.

1.4 Міждисциплінарні зв'язки

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як з історії України та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме соціально-політичні маніпуляції в ЗМІ, організація роботи в ЗМІ та інтернет-журналістика.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2 навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля №1 «Теорія держави та права»

- навчального модуля №2 «Основні галузі права України», кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль №1 «Теорія держави та права»

ТЕМА 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Поняття права. Взаємозв'язок понять право та держава, право та мораль. Поняття механізму правової держави. Походження держави. Теорії її виникнення. Поняття держави та її ознаки. Функції держави. Класифікація держав за їхньою формою. Джерела (форми) права, їх різновиди.

ТЕМА 2. ПРАВОВІДНОСИНИ.

Поняття і види правовідносин. Склад правовідносин. Суб'єкти права та правовідносин. Правосуб'єктність осіб. Особливості правосуб'єктності фізичних і юридичних осіб. Об'єкти правовідносин. Зміст правовідносин. Підстави виникнення, зміни і припинення правовідносин

ТЕМА 3. ПРАВОВІ НОРМИ

Поняття «норма права» та її ознаки. Структурні елементи норми права. Норма права і стаття нормативно-правового акту. Класифікація видів норм права. Загальні принципи застосування норм права.

ТЕМА 4. ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Конституційне право - провідна галузь національного права України. Історичні передумови розвитку конституційного процесу в Україні. Поняття, предмет і метод конституційного права України. Система галузі конституційного права України. Конституційно-правові відносини. Конституція України - Основний закон держави. Характеристика загальних засад конституційного ладу України. Конституційні права, свободи та обов'язки людини та громадянина України, гарантії їх дотримання. Громадянство України.

Модуль №2 «Основні галузі права України»

ТЕМА 5. ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Поняття, система, джерела цивільного права. Цивільно-правові відносини, їх види, підстави виникнення та припинення. Суб'єкти цивільного права. Правоздатність і дієздатність громадян: виникнення, зміст і припинення, випадки обмеження. Визнання громадянина недієздатним. Поняття та ознаки юридичної особи. Правоздатність юридичної особи. Об'єкти цивільних правовідносин. Поняття власності і права власності. Зміст та форми права власності. Набуття і припинення права власності. Право спільної власності. Захист права власності. Зобов'язання. Підстави і порядок виникнення зобов'язань. Договір, як підстава виникнення зобов'язань. Виконання зобов'язань. Відповідальність за невиконання зобов'язань. Припинення зобов'язань. Окремі види цивільних договорів їх характеристика. Спадкове право. Поняття і підстави спадкування. Спадкування за заповітом, спадкування за законом.

ТЕМА 6. ОСНОВИ СІМЕЙНОГО ПРАВА

Поняття, предмет та принципи сімейного права. Загальна характеристика Сімейного кодексу України. Основні завдання сімейного законодавства. Поняття шлюбу і сім'ї за сімейним законодавством. Умови і порядок укладання шлюбу. Обставини, що перешкоджають укладенню шлюбу. Шлюбний договір: порядок його укладення та предмет правового регулювання. Підстави та порядок припинення шлюбу. Особливості визнання шлюбу недійсним. Майнові права та обов'язки подружжя. Поняття спільної сумісної власності. Роздільне майно подружжя. Особисті права та обов'язки подружжя. Взаємні права та обов'язки батьків і дітей. Позбавлення батьківських прав. Аліментні зобов'язання. Опіка і піклування. Патронат над дітьми. Усиновлення (удочеріння).

ТЕМА 7. ОСНОВИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА.

Адміністративне право України: поняття, предмет і методи правового

регулювання. Джерела адміністративного права. Адміністративні правовідносини, їх зміст та суб'єкти. Державна служба. Державні службовці, їх види. Адміністративна відповідальність: поняття та особливості. Адміністративне правопорушення (проступок) та його ознаки. Види адміністративних правопорушень.

ТЕМА 8. ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Поняття, предмет, завдання та система кримінального права. Загальна характеристика Кримінального Кодексу України. Поняття і ознаки злочину. Обставини, що виключають злочинність діяння. Склад злочину. Стадії вчинення злочину. Співучасть у вчиненні злочину. Кримінальна відповідальність та її ознаки. Кримінальне покарання та його види. Призначення покарання. Звільнення від покарання та його відбуття. Система кримінальних покарань України.

2.3. Календарно-тематичний план

№ пор	Назва розділів, теми	Обсяг навчальних занять(год.)			
		Денна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
Модуль №1«Теорія держави та права»					
		3 семестр			
1.1	Тема 1. Основи теорії держави і права	11	2	2	7
1.2	Тема 2. Правовідносини	12	2	2	8
1.3	Тема 3. Правові норми	11	2	2	7
1.4	Тема 4. Основи конституційного права України	11	2	1	8
1.5	Модульна контроль на робота№1	1		1	
Усього за модулем №1		46	8	8	30
Модуль №2«Основні галузі права України»					
		3 семестр			
2.1	Тема 5. Основи цивільного права	11	2	2	7
2.2	Тема 6. Основи сімейного права	11	2	2	7
2.3	Тема 7. Основи адміністративного права.	11	2	2	7
2.4	Тема 8. Основи кримінального права	10	2	1	7
2.5	Модульна контрольна робота №2	1		1	
Усього за модулем №2		44	8	8	28
Усього за навчальною дисципліною		90	16	16	58

2.4. Перелік питань для підготовки до заліку

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються викладачем відповідно до робочої програми, затверджується на

засіданні циклової комісії та доноситься до відома студентів (не менше 60 питань).

1. Загальне поняття права як соціальної категорії. Право як спеціально юридична категорія.
2. Джерела права: поняття та класифікація.
3. Функції права: поняття та система.
4. Поняття, принципи, види правотворчості.
5. Правові відносини: види та структура.
6. Суб'єкти та об'єкти правовідносин: поняття і види.
7. Принципи права.
8. Норми права та їх види.
9. Структура норми права.
10. Закон та його місце в системі нормативних актів.
11. Форма держави: поняття, класифікація.
12. Поняття і основні ознаки правової держави.
13. Систематизація законодавства.
14. Поняття й ознаки нормативно-правового акту як складової системи законодавства.
15. Поняття правового прецеденту.
16. Підзаконні нормативно-правові акти та їх види.
17. Юридичні факти: поняття і класифікація.
18. Правовий статус особи: поняття, структура, види.
19. Основні права і свободи людини і громадянина. Іноземці та особи без громадянства.
20. Систематизація нормативно-правових актів: поняття, види.
21. Форми і методи реалізації функцій держави.
22. Поняття громадянського суспільства: ознаки і структура.
23. Загальні засади конституційного ладу України та його гарантії.
24. Поняття, система і види органів державної влади України.
25. Поняття, принципи і система місцевого самоврядування.
26. Громадянство України. Порядок набуття та припинення громадянства України.
27. Конституційні обов'язки, права й свободи людини та громадянина.
28. Вибори в Україні: поняття і основні принципи. Види виборів та виборчих систем.
29. Предмет, метод і система кримінального права України.
30. Класифікація злочинів.
31. Стадії злочину.
32. Поняття, предмет, система та джерела цивільного права.
33. Поняття та елементи цивільних правовідносин.
34. Підстави виникнення та припинення зобов'язань.
35. Цивільно-правові правочини: поняття, види, порядок укладання та припинення.
36. Поняття права власності.
37. Способи набуття і припинення права власності.

- 38.Класифікація цивільно-правових правочинів.
- 39.Договір купівлі-продажу.
- 40.Договір майнового найму (оренди).
- 41.Представництво і довіреність.
- 42.Строки в цивільному праві. Позовна давність.
- 43.Поняття захисту цивільних прав.
- 44.Речі як об'єкти цивільних прав. Класифікація речей.
- 45.Способи захисту цивільних прав.
- 46.Поняття та склад цивільно-правової відповідальності.
- 47.Підстави для звільнення від цивільно-правової відповідальності.
- 48.Спадкування за законом і за заповітом.
- 49.Поняття сімейного права, його принципи та джерела.
- 50.Сімейне законодавство України.
- 51.Права і обов'язки батьків і дітей за законодавством України.
- 52.Опіка і піклування: поняття, підстави встановлення і припинення.
- 53.Види трудового договору.
- 54.Матеріальна відповідальність за трудовим правом.
- 55.Дисциплінарна відповідальність працівника.
- 56.Поняття трудової дисципліни та методи її забезпечення. Заохочення у трудовому праві.
- 57.Адміністративне право України: поняття, предмет і метод правового регулювання.
58. Адміністративні правовідносини.
- 59.Джерела адміністративного права.
- 60.Юридична відповідальність за порушення екологічного законодавства

3.НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- лекції проводяться в основному словесними методами (з використанням інформаційних технологій, методів проблемного навчання і візуалізації);
- практичні (семінарські) заняття (за допомогою розгляду ділових ситуацій, майстер-класів, практикумів);
- самостійна робота і мають за мету – набуття здобувачами освіти практичних навичок з правознавства.

3.2 Рекомендована література

Базова література

3.2.1 Адміністративне право України. Повний курс: підручник. / Галунько В., Діхтієвський П. Кузьменко О., Стеценко С. та інші. Херсон: ОЛДФІПЛЮС, 2018, 446 с

3.2.2 Основи права: підручник / В.Д. Гапотій, О.А. Слишик.- 2-ге вид. Із змінами та доп. Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2019.

882 с.

3.2.3 Правознавство: навчальний посібник, за заг. ред. С.В. Петкова. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. 382 с.

3.2.4 Правознавство: Підручник для студентів внз/ Кол. авторів. Черкаси, 2019. 686 с.

3.2.5 Сімейне право України: навчальний посібник / М.М. Дякович. Харків : ЕКУС, 2022. 416 с.

3.2.6 Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Харків: Вид-во 2022. 376 с.

3.2.7 Цивільне право (загальна частина) : навч. посібник / О.В. Кіріяк, Ю.П. Пацурківський, М.М. Гудима-Підвербецька. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.

Допоміжна література

3.2.8. Конституційне право України :Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород :РІК-У, 2023. 536 с.

3.2.9. Конституція України від 28 червня 1996р. Відомості Верховної Ради України. 1996. – №30.

3.2.10. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 №2341-III. - Відомості Верховної Ради України, 2001, N 25-26.

3.2.11. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 №2947-III. - Відомості Верховної Ради України, 2002.

3.2.12. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / [О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.] ; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 332 с.

3.2.13. Цивільний кодекс України від 16.01. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003.

3.3 Інформаційні ресурси в Інтернет

3.3.1 www.zakon.rada.gov.ua

3.3.2 <https://www.kmu.gov.ua/>

3.3.3 <https://www.president.gov.ua/>

4 РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	Вид навчальної роботи	Мах кількість балів
№ 3 семестра			
Модуль № 1 «Теорія держави та права»		Модуль № 2 «Основні галузі права України»	
Види навчальної роботи		Види навчальної роботи	
Лабораторні/практичні /семінари	4*9=36	Лабораторні/практичні /семінари	4*9=36
Самостійна робота участь у конференції, гуртках, олімпіадах, круглих столах та ін.	4	Самостійна робота участь у конференції, гуртках, олімпіадах, круглих столах та ін.	4
Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше	24	Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше	24
Виконання модульної контрольної роботи №1	10	Виконання модульної контрольної роботи №2	10
Усього за модулем №1	50	Усього за модулем №2	50
Усього за модулями №1, №2			100
Усього за дисципліною			100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

**Критерії оцінювання
та відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS**

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформований, всі навчальні знання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
82-89		B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні

	Добре		знання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання більшості з них оцінена числом балів, близьким до максимального, робота з двома-трьома незначними помилками.
75-81		С	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні знання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено максимальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками або однією-двома значними помилками
67-74	Задовільно	Д	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не містять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з основним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних знань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-66		Е	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно	FX	«Незадовільно»(з можливістю повторного складання) – теоретичний зміст курсу освоєний частково, теоретичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань, не виконано, або якість їхнього виконання, оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1-34		F	«Незадовільно»(з обов'язковим повторним курсом) – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки